

uforurenet jord, dels på grund af humusstoffer, og dels fordi der ofte er tale om placeringer af store mængder jord.

Også tidligere råstofgrave, hvadenten disse er efterbehandlede eller henligger uden efterbehandling, har i princippet samme nedslivningsrisiko.

En råstofgravning indledes med, at muldlag og overjord afgraves på det aktuelle graveareal og derefter lægges i depot eller indgår i efterbehandling af det afgravede areal. Normalt sker dette som en løbende proces, hvor gravehullet flyttes på gravearealet, efterhånden som forekomsten udnyttes. I forbindelse med efterbehandlingen af en råstofgrav, vil muldjord og overjord således blive genudlagt som opfyldning og som almindelig ny jordoverflade. Det antages ikke, at dette indebærer nogen grundvandsrisiko, forudsat at muldjorden m.v. genudlægges som toplag og ikke indbygges eller overdækkes i opfyldninger.

1.2.2. Gældende bestemmelser

Forurenet jord reguleres efter *miljøbeskyttelsesloven*. Efter § 19 må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, ikke uden tilladelse nedgraves eller oplægges på jorden. Efter § 33 og den dertil hørende listebekendtgørelse er deponeringsanlæg for forurenet jord godkendelsespligtige. Endelig vil bortskaffelse af forurenet jord være omfattet af affaldsreglerne. Der består imidlertid en række uklarheder om rækkevidden af og samspillet mellem disse bestemmelser. Herudover sikrer de gældende regler og praksis ikke, at al jord, der er forurenet, også håndteres efter disse regler. Dette skyldes, at navnlig lettere forurenet jord ikke erkendes som værende forurenet.

Indvinding af råstoffer kræver forudgående tilladelse efter *råstofloven*. I forbindelse med en sådan tilladelse fastlægges en række vilkår, herunder om efterbehandling af gravearealet efter endt råstofgravning med henblik på den fremtidige anvendelse af arealet. Det vil ofte være til landbrugsformål, men kan også være til rekreative formål, natur, byformål eller lignende. Efterbehandlingsvilkårene til landbrugsformål vil normalt indeholde vilkår om skråningernes hældningsgrader (således at disse ikke skrider sammen) og krav til etablering af dyrkningsflader i bunden af gravehullet. Sådanne vilkår forudsætter ikke, at der tilføres jord til ejendommen udefra. I de fleste tilladelser har der i de seneste 10 til 15 år været indsat vilkår om, at der kun må tilføres muld og ren jord. Også her er problemet som nævnt, at jorden slet ikke identificeres som værende forurenet. Ved en ændring af *råstofloven* i Folketingssamlingen 1995/96 er adgangen til at fastsætte vilkår til

begrænsning af de miljømæssige gener blevet præciseret, bl.a. med henvisning til problemstillingerne om fyldjord i råstofgrave. Lovændringen træder i kraft den 1. januar 1997. Der henvises herom til Folketingstidende 1995/96, spalte 3088 ff., 6935 ff. og 7073 ff., Tillæg A, spalte 3235 ff., samt tillæg B, spalte 810 ff. og 929 ff.

Affødt af de gennemførte undersøgelser af fyldjord i råstofgrave udsendte Skov- og Naturstyrelsen i efteråret 1994 en henstilling til amtsrådene om, at det ved vilkårsfastsættelsen i forbindelse med nyudstedelser eller fornyelser af tilladelser indsattes som fast vilkår, at der ikke måtte modtages jord uden særlig tilladelse hertil. Nogle amtsråd havde allerede på et tidligere tidspunkt indført en sådan praksis, ligesom der kan være fastsat vilkår om, at der slet ikke må modtages fyldjord. Et enkelt amtsråd har igangsat forhandlinger med henblik på frivillige aftaler om at stoppe tilførsel af jord til en række råstofgrave, men det er kun lykkedes i yderst begrænset omfang. Dog er der mange råstofindvindere, der frivilligt er ophørt med at modtage fyldjord. Nogle amtsråd og råstofindvindere har etableret øgede kontrolprocedurer for modtagelsen af fyldjord.

Efter begge regelsæt ligger hovedproblemet således i, at reglerne er vanskelige at administrere på en effektiv måde, fordi jorden ikke på forhånd identificeres som værende forurenet.

Hertil kommer, at miljøbeskyttelsesloven i dag ikke med den fornødne sikkerhed indeholder hjemmel til at regulere uforurenet jord. Efter *råstofloven* er der i nye tilladelser og ved fornyelser mulighed for at regulere tilførslen af jord. Derimod er der ikke hjemmel til at regulere deponeringer i tidligere, nu afsluttede råstofgrave, ligesom der heller ikke er mulighed for at gribe ind i allerede meddelte tilladelser, medmindre der konstateres overtrædelser af de efter *råstofloven* fastsatte vilkår eller lovgivningen i øvrigt.

1.2.3. Jordforureningsudvalgets forslag om bedre styring af jordbortskaffelsen

Jordforureningsudvalget har i sin betænkning generelt peget på, at der er behov for en bedre styring af jordbortskaffelsen for at sikre, dels at jordflytninger ikke skaber nye jordforureningsproblemer, dels at disponering af jord ikke må indebære nogen risiko for den fremtidige vandforsyning. Jordforureningsudvalget peger samtidig på, at reglerne skal være enkle og administrerbare. Samlet set har udvalget peget på en ordning, hvorefter jordbortskaffelsen som udgangspunkt skal styres via den foreslåede forureningskortlægning, hvorved jorden på forhånd generelt kategoriseres som ren/lettere forurenet/væ-